

Skora Pól var ein kempa men hevði ein veikleika

Í gamla kirkjugarði í Havn er ein litillátin gravsteinur, har tað hómast innskriftin: Vangina Poulsen. Sum øll onnur hevur hon sína søgu, sum vit fara at greiða frá. Umframt fara vit at umrøða pápa og beiggja Vanginu, sum vóru væl kendir í síni tíð

Óli Jacobsen
olij@sosialurin.fo

Vangina var dóttir Poul Johannes Joensen f. 10.8.1820 í Kollafirði d. 1888 og Anne Elisabeth Fredreikke Joensen f. Heinedatter í 1819 í Havn.

Pápin var vanliga nevndur Skora Pól. Hann var uppsitari á sorinskrivargarðinum í Norðradali.

Tey áttu 10 børn. Fýra teirra doyðu smá. Tey, sum komu undan, vóru:

Henrietta Poulsen. F. 1849. D. 1919 á Hvítanesi. Giftist 1875 við Hans Andrias Joensen Nybo. Búðu á Hvítanesi.

Hanna Maria Poulsen f. 1849, tær vóru tvíburar. Deyð í 1917. Giftist 1874 við Bærent Marius Danielson. Pápi hansara Daniel var ein av niðursetumonnunum á Hvítanesi. Í eini komandi Miðviku verður greitt nærri frá hennara ætt.

Jens Hendrik Julius Poulsen f. 1859. Giftist í 1878 við Karin Cathrina Christiansen, f. 1846 í Syðradali, d. 1943 í Havn

Joen Pauli Poulsen, f. 1854. D. 1901. Giftist í 1884 við Nicoline Johannesdatter f. 1844 í Tórshavn.

Emillia Henrikka Poulsen f. 1859. Giftist í 1896 við Samuel Andreas Joensen, f. 1868 í Funningi. Hann var politistur.

Vangina, (1862-1925) vanliga nevnd Gina, var yngst av teimum seks børnunum sum komu til. Øll eru fødd í Norðradali. Tey, sum giftust, giftust í Havnar kirkju.

Vangina varð svikin av dronginum
Nena Danielsen greiðir frá, at hon hevur hoyrt frá familjuni, at Vangina var trúlovað sum ung. Drongurin fór til Grimsby at sigla við trolara. Ætlanin var, at tey skuldu giftast, tá ið hann kom aftur. Men so bleiv ikki. Drongurin fann

Jovina g. Djurhuus, sitandi, dóttir Jetta hjá Skora Pól, saman við dóttir síni Hertha. Niðari gravsteinurin er settur yvir hana og mannin Christian Djurhuus, ættaður av Selatrað.

Myndirnar er frá Inger Hansen

sær konu í Grimsby og kom ongantíð aftur. Gina átti hús á Hoyvíksvegnum. Hon livdi ógift allar sínar dagar og vaskaði skrivstovurnar hjá embætismonnum og sparikassanum í Havn. Hon hevði góðar hendur at virka tað, sum fyri lá. At hon var nógv vird í sínum virki sýndi stóra fylgið, tá ið hon fór til gravar. Millum hesi vóru tey, hon hevði arbeitt fyri, og sum vóru roknað fyri at vera elitan í Havn.

Jóan Pauli druknaði á Havnarvág

Ein beiggj Ginu var Jóan Pauli í Dandastovu. Hann var skómakari og fergumaður. Um hann greiðir M. S. Viðstein millum annað frá:

Tað var í 1901 eitt illveðurskvöld, at Jóan Pauli var farin umborð á bretska herskipið Bellona, sum lá langt úti á Fossinum. Við honum var Sven Arnason, pápi Herluf. Tað leið út á kvældið, og teir komu ikki aftur í land. Heima góvu tey seg til tols við, at teir helst gistu umborð um náttina, tí tað var bæði óveður og bølamyrkur. Náttin leið og eingin vardi av vanda. Men í Rættará varð fólk vakt á midnátt av rennvátum manni, sum ikki rættiliga fekk orð fyri seg, men sum kundi greiða frá vanlukkuni, sum var hend. Hetta var Sven, sum illa at

holdum komin, hevði leitað sær fram at húsinum hjá Hans í Rættará. Tá vísti tað seg, at Sven og Jóan Pauli í myrkrinum høvdu røð seg á ein flúr í Álakeri og báturin var hálvdur.

Tað varð beinanvegin farið leitað, og seinni var Jóan Pauli funnin deyður. Eftir sótu konan Nikolina og sonurin Pól, sum tá var á 15. ári.

Pól var tiskil ungur, tá ið hann tók við sum flutningsmaður eftir faðir sín. Hann var raskur, fryntligur og hjálpsamur og skjótt kom hann var vera av kendastu flutningsmonnum.

Elias í Rættará bygdi nýggjan flutningsbát til Pól. Hann var sum eitt seksmannafar til støddar og hevði stór setur aftan. Tvørtur um setrið stóð ein breið bakfjøl, har tað við gyltum stavum stóð "Færge 25 Øre." Tað var dagur í viku, tá ið nýggi flutningsbáturin hjá Pól hjá Jóa legðist fyri íla út fyri Müllersbrúgv. "Hurrá fyr ferguni hjá Pól hjá Jóa!" róptu smádreingirnir niðri við Eystaruvág. Tað vóru eisini góðar grundir til at heiðra Pól hendan dagin, tá ið hann hevði fingið nýtt far til at røkja tað starv, sum hann hevði tikið við eftir faðir sín.

VANGINA POULSEN

F. 15.10.1862
D. 16.6. 1925

JOVINA DJURHUUS
F. NYBO
F. 14-1-1876
D. 23-4-1932

CHRISTIAN DJURHUUS
F. 25-7 1878
D. 26-12 1968

TAKK FYRI ALT

F. v. Henrietta, kalla Jetta, dóttir Skora Pól, Kalla, dóttir Milju hjá Skora Pól, Poulina gift við Jógvan, sonur Henriettu hjá Skora Pól. Jetta situr undir Hans Petur, sonur Jensinu, sum var dóttir Hannu hjá Skora Pól

Jòan Pauli í Dandastova, sonur Skora Pól

Jóa Pól, sonur Jóan Paula. Tekningar: William Heinesen

Hanna dóttir Skora Pól

Poul Opsidder

Tað finst ein sera góð lýsing av Skora-Pól skriv-að í 1904 av amtmanninum Emil Kock, sum Pól var uppsitari hjá. Her verður endurgivið brot úr hesi grein. Hon er so væl skrivað á donskum, at tað vil vera spell at fara at týða hana til føroyskt. Emil skrivar millum annað:

Under mit Ophold som Sorenskriver paa Færøerne havde jeg som Opsidder paa den til Embedet hørende Gaard i Nordredal en Mand som hed Poul Joensen, men i Almindelighed kaldtes han Poul Opsidder, Poul fra Nordredal eller Skora Poul.

Han var en ejendommelig Personlighed, ret en Type paa en ægte Fjeldfæring. Han var en sand Kæmpe at se til. Ikke just fordi han var saa høj. Han var kun 66 tommer (um 170 cm), altsaa ikke meget over middel-højde. Det var paa Grund af sin storslaaede usædvanlige kraftige Legemsbygning. Han var bred over Bryst og Lemmer og endog blandt Færingar ualmindelig muskuløs og stærk. Han kunde løfte og bære saa tunge Byrder, at kun faa af hans Landsmænd kunde gøre ham det efter, og dog er netop Færingerne bekendte for deres store Styrke og Evne til at bære. Naar han stod og skrævede ud med Benene, hvad der var hans Yndlingsstilling med de store brede Fødder plantede fast i Jorden, saa han ud, som om han var formet af Fjældet, hvorpaa han stod. Der skulde en meget stærk Mand til at rokke ham af pletten. Hvad der ved første Øjekast mest imponerede ved Poul, var hans stærkt udviklede Lægge. Jeg tror ikke, at jeg nogensinde har set saa svære Lægge. De var i Omfang som en almindelig Mands Laar og viste sig i al deres Vælde paa grund af Knæbenklæderne. Hans Hoved var velformet, sad sikkert paa den korte kraft-ige Hals og var prydet med blond, krøllet Haar og et vældigt Fuldskæg af samme Farve. Ansigtstrækkene var ret regelmæssige, Øjnene blaa med et oftest god-modigt Udtryk, men de kunde ogsaa lyne og faa et meget skarpt Udtryk, naar Manden blev vred eller ivrig. Smilet var smukt og vindende, naar det viste sig, men det var ikke ret ofte. Saaledes saa Poul ud. Jeg tænkte saa ofte, naar jeg saa ham: Hvilken Model for en Maler eller Billed-hugger, som skulde frem-bringe en Thor eller en nordisk Viking!

Góður í sær til eitt vist Af karakter var Poul

godmodig og eftergivende, men dog kun til en vis grad. Men blev han vred, og følte han sig traadt for nær, var han ikke god at komme i Lag med. Saa kunde han komme i bersærkergang og blive rent ustyrlig, men hans Oprør og Vrede varede sjældent længe.

Jeg glemmer ikke en gang ude paa Nordredal, da et saadant anfald kom over ham, fordi han følte sig fornærmet af den anden opsidder i Dalen. Denne var mindre, ikke saa stærk og af en noget drilagtig Karakter. Da Poul for op og rasede, trak hans Modpart sig hurtigt tilbage, og Poul lod da Raseriet gaa ud over livløse Ting, der var i hans Nærhed.

Til slut for han ud til Gærdet om Indmarken, som paa et sted var faldet ned og gav sig i lag med at bringe det i Lave igen. Han slæbte da Sten fra den nærmeste Omegn for at bruge dem til Gærdet. Sten saa store og svære, at de fleste vilde have haft besvær med at rokke dem. Men Poul løftede dem op og bar dem ofte et længere stykke vej, uden at det var til at se, at det an-strængte ham. Da han havde slæbt dermed en Times Tid, gik Anfaldet over, og han kom stille og roligt til Gaarden og forlangte noget at spise og drikke.

Konan hevði maktina yvir Pól

Han havde 2 sønner og 4 døtre. Konen var i et og alt en Modsætning til Manden. Hun var høj, mager og knoglet, mørk af Haar- og Hudfarve, og lidt skeløjet. Hun var en godmodig, flittig og arbejdsom Kone, som passede Hus, Mand og Børn paa bedste Maade, og dertil havde den heldige egenskab at kunne tie stille, naar Manden brusede op og være rolig og stille, naar han blev hæftig. Derved bevarede hun sin Magt over Manden, der i virkeligheden holdt af hende, og saa vidt jeg ved var hende fuld-kommen tro.

Hevði nógvar góðar síður men ein veikleika

Síðan skrivar Kock, at Poul hevði ein veikleika, og hesin var fløskan. Hann drakk ikki dagliga, men tá ið hann fór til Havnar sum á jólum, vitjaði hann sínar nógvu vinir. Og her skuldu allir leska hann. Hann skuldi jú ikki bera jólini út! Hetta førði fleiri ferðir til óhepnar avleiðingar.

Poul lovaði hvørja ferð bót og bata, men hetta vardi bert til næstu ferð. Eina ferð segði Kock hann upp sum uppsitari, og hann greiðir síðani frá:

Jeg kunde se, at han kæmpede en haard Kamp

Skora Pól

indvendig. Saa hævede han sit Hoved, saa paa mig med paa én gang bønligt og polisk Blik: “Det mener Sorenskriveren ikke. Soren-skriveren jager ikke Poul fra Gaarden.” “Hvad mener De, hvorfor ikke? Synes de ikke, De har fortjent det?” svarede jeg. “Sorenskriveren gør det alligevel ikke”, vedblev han, “fordi Poul har Kone og mange Børn.” Han kendte mig, han vidste at jeg nødig ville gøre hele Familien ulykkelig. Han fik ogsaa lov til at blive og slap med en alvorlig Irette-sættelse.

Fraset den Fejl, havde Poul mange gode Sider. Han var godmodig, hjælp-som og meget gæstfri mod alle, som kom til Gaarden. Jeg tog ofte derud. Det var en passende ridetur.

Vandamikil útróðrarferð.....

En gang var han selvanden paa Fiskeri med Gaardens lille Baad. Det begyndte at blæse op, og Søen blev urolig. De maatte derfor afbryde Fiskeriet og se at komme hjem, medens det endnu var muligt. Vinden blev stærkere og stærkere, og Søen blev højere og højere. Vandet begyndte at staa ind i den svært lastede lille Baad. De maatte kaste en del af Fangsten overbord og den ene Mand maatte uafbrudt øse for at holde Baaden læns. Poul roede alene af al magt. Standsede han et øjeblik vilde baaden fyldes og synke. Han holdt ud. Men det kneb for ham, thi Farten varede flere Timer. Endelig lykkedes det dem at komme hjem om Eftermiddagen, sultne og udasede. Poul dog ikke mere, end at han alene løftede Baaden med indhold op paa Hellen, hvor den stod om Sommeren.

... og so í grind

Medens de var i Færd med at bære Fangsten op paa Gaarden, som ligger ikke saa kort fra Stranden, kom der Grindebud fra Vest-manna. Alle Mand fra

Nordredal maatte derfor afsted med den store Baad for at faa fulde Parter af Fangsten. Poul maatte med saa vaad og træt han end var. Han fik lige drukket en Pot sød Mælk, tog noget Skærpekød og Hvalvaabn-ene med sig, og saa afsted. Der maatte roes paa ny af al Magt, for at de kunde komme betids til Grinden.

Hetta gekk alt væl. Poul var ikki móðari enn hann seinni var i grindadansi. Tá ið grindin var skift, varð báturin fyltur við grind og spik, og so ar rógva tann langa teinin heim aftur. Dagin eftir var hann til arbeiðis sum vanligt.

Eitt rættuligt handatak

Da jeg i april Maaned 1866 skulde forlade Færøerne for at overtage mit nye Embede som Borgmester og Byfoged i Viborg, kom Poul ind til mig Dagen før Afrejsen. Han blev staaende indenfor Døren og saa paa mig med et meget alvorligt Blik uden at sige noget. Endelig fik han sagt, at han var kommen at sige mig Farvel. Jeg gik hen til ham, tog hans Haand og sagde ham Tak, fordi han var kommen ind alene af den Grund og Tak for den Tid, vi havde levet sammen. Atter en Pause, hvorpaa Poul fremstammede med synlig Besvær, at det ikke var mig, der skulde takke ham, men ham, der skulde sige mig tak for alt godt. Han vilde have føjet noget til, men det blev kun til nogle krampagtige Trækninger omkring Munden. Derpaa greb han min Haand med sine store Haand og trykkede den saa voldsomt, at det snurrede i mine fingre, længe efter at han var gaaet. Saa udstødte han et kort Farvel, drejede sig hurtigt om og gik bort med lange, langsomme skridt uden en eneste gang at vende sig om og se tilbage. Seinni fór Poul av garðinum og flutti til sonin Jens Hendrik, sum var uppsitari á Hornagarðinum. Poul doyði i 1888, og varð tann 3. apríl grivin í gamla kirkugarði.

Næstu ferð

Komandi frásøgnin verður um Jakob Jakobsen, ættaður av Húsum í Havn, sum var lærari í Vágum og á Tvøroyri. Hann yrkti fyrsta føroyska sálmin